

JIIFINTA ISBITAALKA SIDA U QABO AMAR ISBITAAL OO XAD LA'AAN AH

(Qaybta 37 ee Xeerka Caafimaadka Maskaxda 1983)

1. Magaca bukaanka	
2. Magaca qofta mas'uul ka ah xannaanadaada ("takhtarka mas'uul ka ah")	
3. Magaca qaybta iyo isbitaalka	
4. Taariikhda amarkaaga isbitaal	

Waa maxay sababta aan isbitaalka la ii jiifiyey?

Waxaa isbitaalka lagugu haayaa sida ay maxkamadda ku amartey. Maxkamadda waxay sheegtay in halkaan lagugu haayo sida u qabo qaybta 37 ee Xeerka Caafimaadka Maskaxda 1983.

Kani waxaa lagu magacaaba "amar isbitaal". Waxaa loola jeedaa in labo takhtar ay Maxkamadda u sheegeen inay u maleeyaan inaad leedahay jirro maskaxeed iyo u baahan tahay inaad isbitaalka joogto.

Ilaa gormee ayaa halkaan joogi doonaa?

Waxaa halkaan lagugu hayn karaa marka koowaad ilaa lix bilood sidii laguu siiyo daaweynta aad u baahan tahay.

Waa inaadan ka tegin isbitaalka waqtigaan aysan ahayn haddii qofka mas'uul ka ah xannaanadaada (takhtarka ku xannaaneeyo) kuu fasaxo inaad iska baxdo mooyee. Haddii aad isku daydo inaad baxdo shaqaalaha ayaa ku joojin doono, markii aad baxdana, waa lagu soo qaban karaa iyo lagu soo celin karaa.

Maxaa dhacayaa oo xigo?

Takhtarka mas'uul kaa ah ayaa kuu sheegi doono markii aad fiican tahay iyo diyaar u tahay inaad isbitaalka ka tagto. Haddii takhtarka mas'uul kaa ah u maleeyo inaad u baahan tahay inaad isbitaalka joogto in ka badan lix bilood, waxay cusbonaysiin karaan

ilaa lix bilood oo kale waqtiga aad isbitaalka joogi doonto, waqtigaas ka dibna waxaa lagugu hayn karaa ilaa hal sano markiiba. Takhtarka mas'uul kaa ah ayaa kani kaagala hadli doono markii la gaaro gaba-gabada waqt walba.

Miyaan rafcaan soo codsan karaa?

Haa. Wuxaa Maxkamadda ka codsan kartaa inay xaaladdaada dib u eegaan. Haddii aad rabtid inaad sidaan sameyso waa inaad si deg-deg ah u sameyso, waxaana fiican inaad qareen ka codsato inuu kugu caawiyiyo. Kani ka codso shaqaalaha isbitaalka waxayna ku siin doonaan buug-yare kale.

Waxaad xittaa Maareeyayaasha Isbitaalka ka codsan kartaa inay isbitaalka kaa sii daayaan. Wuxaa kani codsan kartaa waqt walba. Maareeyayaasha Isbitaalka waa guddi gaar ah ee ka shaqeeyo isbitaalka sidii ay go'aan uga gaaraan haddii loo baahan yahay in dadka lagu haayo isbitaalka. Maareeyayaasha Isbitaalka waxay go'aansan karaan inay kula hadlaan ka hor intii ay go'aan ka gaarin inay ku sii daayaan. Haddii aad rabto inaad sidaan sameyso, waxaad warqad ugu soo qori kartaa cinwaankaan:

Princess Marina Hospital
Upton
Northampton
NN5 6UH

Ama waxaad ka codsan kartaa xubin ka mid ah shaqaalaha inay kugu caawiyaan la xiriirka Maareeyayaasha Isbitaalka.

Ka dib markii amarkaaga isbitaal uu socdo lix bilood, adiga iyo qoyskaaga soke ayaa Maxkamadda ka codsan karo inay sheegaan in isbitaalka lagugu haynin. Buug-yaraahaan wuxuu hoos ku macnaynayaa qofka lagu magacaabey inuu ahaado qoyskaaga soke.

Waa maxay Maxkamadda iyo maxaa dhici doono?

Maxkamadda waa guddi madaxbanaanan oo go'aamin karo in lagaa sii daayo isbitaalka. Wuxuu kullen la sameyn doonaa adiga iyo shaqaalaha isbitaalka ee ku yaqaano. Kullanka waxaa lagu magacaabaa "dhegaysi". Wuxaa qof kale ka codsan kartaa inay dhegaysiga kuu soo raacaan sidii ay kuu caawiyaan, haddii aad doonayso. Dhegaysiga ka hor, xubinada Maxkamadda ayaa akhrin doono warbixinada iyo xannaanada isbitaalka adiga kaa soo qorey. Hal ka mid ah xubinada Maxkamadda ayaa xittaa imaan doono sidii uu kuula hadlo.

Gormee ayaan maxkamadda codsi ka samaysan karaa?

Ka dib markii amarkaaga isbitaal uu socdo lix bilood, adiga iyo qoyskaaga soke ayaa Maxkamadda codsi ka samayn karo markii koowaad lixda bilood ee xigta. Labadiinuba waxaad soo codsan kartaan hal mar sanad walba ee lagugu haayo isbitaal waqtigaas ka dib.

Haddii aad rabtid inaad codsi ka sameyso Maxkamadda waxaad u soo qori kartaa:

The Tribunals Service
PO BOX 8793
5th Floor
Leicester
LE1 8BN

Waxaad qareen ka codsan kartaa inuu Maxkamadda uu warqad wakiil ahaan adiga kuu soo diro iyo inuu kugu caawiyo dhegaysiga. Isbitaalka iyo Ururka Sharciga waxay qabaan liis ku qoran qareenada kani ku takhasuusan. Looma baahno inaad qareenka lacagtiisa bixiso. Waa bilaash markii la raaco nidaamka ku Caawinta Sharciga.

Waa maxay daaweynta la I siin doono?

Takhtarka mas'uul kaa ah iyo shaqaalaha kale ee isbitaalka ayaa kaala hadli doono daaweyn walba ee aad u baahan tahay in lagugu daweeyo jirradaada maskaxeed. Xaaladaha badankood waxaa u baahnaan doontaa inaad oggolaato taladooda.

Seddax bilood ka dib, waxaa jiro shuruudo gaar ah ee ka taliyo daawoyinka laguu siin karo sidii loogu daaweyyo xaaladdaada maskaxeed. Haddii aadan rabin inaad qaadato daawooyinka, ama si xun u jirran tahay iyo aadan sheegi karin haddii aad rabtid daawada iyo inkale, takhtar oo ka socon isbitaalkaan ayaa kuu soo booqan doono. Takhtarkaan madaxbanaanan ayaa kullan la yeelan doono adiga iyo shaqaalaha isbitaalka ee ku yaqaano. Takhtarka madaxbanaanan ayaa markaas go'aan ka gaari doono daawada lagu siin karo. Markii ay jiraan xaalado deg-deg ah waxaa daawo lagu siin karaa xittaa haddii aadan oggolanin daawadaas.

Takhtarkaan madaxbanaan waxaa lagu magacaaba SOAD (Takhtarka ku Magacaaban inuu Bixiyo Rayi'ga Labaad) waxaana jagada ku magacaabo Guiddi madaxbanaan ah ee kormeero sida loo isticmaalo Xeerka Caafimaadka Maskaxda.

Waxaa jiro shuruudo ka duwan markii la sameynaayo daaweyn gaar ah, sida ku daaweynta korontada maskaxda la marsiiyo (electro-convulsive therapy (ECT)). Haddii ay shaqaalaha u maleeyaan inaad u baahan tahay hal ka mid ah daaweyntaan gaarka ah, waxay kuu macnayn doonaan shuruudaha iyo waxaa lagu siin doonaa buug-yare kale.

Ogeysiinta qooyskaaga soke

Nuqulka buug-yarahaan waxaa la siin doonaa qofka uu Xeerka Caafimaadka Maskaxda u ku aqoonsado inuu yahay qoyskaaga soke.

Waxaa jiro liis ku qoran dad ee Xeerka Caafimaadka Maskaxda ula dhaqmo inay yihii qoyskaaga. Caadi ahaan, qofka ugu sareeya liiskaas ayaa lagu magacaabi doonaa inuu noqdo qoyskaaga soke. Shaqaalaha isbitaalka wuxuu ku siin karaa buug-yare si fiican kani kuu sharraxaayo iyo ku qoran xuquuqyada uu qoyskaaga soke ku leeyahay daaweyntaada iyo xannaanadaada.

Xaaladdaada markii la fiiriyo, waxaa noola sheegay in qoyskaaga soke uu yahay:

Haddii aadan rabin inaad hesho nuqulka buug-yarahaan, fadlan u sheeg kalkaaliyahaaga ama xubin ka mid ah shaqaalaha.

Beddelida magaca qoyska soke

Haddii aadan u malayn in qofkaan u ku habboon yahay inuu ahaado qoyskaaga soke, waxaad codsi ka samayn kartaa Maxkamadda Degmada in qof kale ku magaacabo qoyskaaga soke. Shaqaalaha isbitaalka waxay ku siin karaan buug-yare kani kuu sharraxaayo.

Warqadahaada

Dhammaan warqadaha laguu soo diro intii aad isbitaalka ku jirto waa lagu siin doonaa. Qof walba ayaad warqad u diri kartaa aysan ka ahayn qof diidey inaad warqad u soo diro. Warqadaha loo diro dadkaan waxaa joojin karo shaqaalaha isbitaalka.

Shuruud Dabakhaad

Waxaa jiro Shuruud Dabakhaad oo shaqaalaha isbitaalka ku talinaayo Xeerka Caafimaadka Maskaxda iyo sida loo daaweyyo dadka qabo dhiibato maskaxeed. Waa in shaqaalaha tixgeliyaan wixa uu Shuruudda sheegaayo markii ay go'aan ka gaarayaan xannaanadaada. Wuxaan weydiin kartaa inaad aragto nuqulka Shuruudda, haddii aad doonayso.

Sida cabasho loo sameeyo?

Haddii aad rabto inaad ka cabato wax walba ee xiriir la leh xannaanadaada iyo daaweyntaada isbitaalka, fadlan la hadal xubin ka mid ah shaqaalaha. Waxay awoodi karaan inay xaaladda xalliyaa. Waxay xittaa ku siin karaan macluumaadka habsocodka cabashada ee isbitaalka, oo aad isticmaali karto sidii aad u xalliso cabashadaada adigoo u maraayo wax lagu magacaabo xal-helidda deegaanka. Waxay xittaa kuu sheegi karaan qof walba ee kale ee kugu caawin karo samaynta cabashada.

Haddii aadan u malayn in hab-socodka cabashada ee isbitaalka ku caawin karo, waxaad ka caban kartaa Guddii madaxbanaan. Guddiga wuxuu kormeera sida loo isticmaalo Xeerka Caafimaadka Maskaxda, sidii uu u hubiyo in si sax ah loo isticmaalo, iyo in shaqaalaha si sax ah u xannaaneeyaan bukaanlayda intii ay isbitaalka joogaan. Shaqaalaha isbitaalka waxay ku siin karaan buug-yare kuu macneynaayo sidii loola xiriir Guddiga.

Sidii aad u hesho caawinaad iyo macluumaad dheeraad ah

Haddii uu jiro wax aadan ka garan xannaanadaada iyo daaweyntaada, xubin ka mid ah shaqaalaha ayaa isku dayi doono inuu ku caawiyo. Fadlan ka codso xubin ka mid ah shaqaalaha inuu kuu sharraxo haddii uu jiro wax aadan ka garanin buug-yarahaan ama haddii aad qabtid su'aalo oo buug-yarahaan ka jawaabin.

Fadlan weydii haddii aad qof kale u rabto nuqul kale ee buugyaraahan.